

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ISSN 2224-0306
ICV 2016 – 46.92
ICV 2017: 61.46

Релігія та Соціум

Міжнародний часопис

Засновано у 2008 році

№ 3-4 (35-36)

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2019

Релігія та Соціум. Міжнародний часопис. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – № 3-4 (35-36). – 144 с.

У часописі аналізуються актуальні питання сучасної соціології: соціальні уявлення вірян різних конфесій за результатами емпіричних досліджень, вивчається євангельська молодь як окрема соціальна група, приділяється увага трансформації структур повсякденності, досліджується управлінська культура і місцеве самоврядування, дається оцінка потреб і якості соціальних послуг учасників АТО, а також досліджуються філософські проблеми релігійної ідентичності, релігійно-етичних засад людини, есхатологічні та секулярні футурологічні візії, роль і значення політичної теології тощо.

У контексті соціальної структури суспільства розглядається взаємодія економічних, політичних, соціокультурних компонентів як факторів розвитку соціуму, аналізується стан етико-ціннісних засад буття суспільства і сучасних соціальних викликів на зміну світоглядних парадигм населення України. Проводиться соціологічний аналіз формування сучасної соціокультурної реальності; соціально-політичного і економічного стану українського суспільства; характеризуються основні положення соціальної політики як політики держави у сфері соціальних відносин, а також механізми співпраці інституту освіти та суспільства у контексті глобалізаційних процесів і конституційно-правове регулювання місцевого самоврядування в Україні.

Матеріали часопису розраховані для філософів, релігієзнавців, соціологів, економістів, богословів та всіх, хто цікавиться соціально-філософськими проблемами.

Наукове видання

Засновники:

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Відділення релігієзнавства Інституту філософії
імені Г.С. Сковороди НАН України

Адреса редколегії:

58012, Чернівці 12, вул. Коцюбинського, 2
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
Філософсько-теологічний факультет
Кафедра культурології, релігієзнавства та теології
(0372) 584883
Кафедра соціології
(0372) 584703

Затверджено:

вченою радою Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича 13 березня 2008 року,
протокол № 2 і вченою радою Відділення релігієзнавства
Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України
8 квітня 2008 року, протокол № 6

Відповідальний редактор:

Балух В.О. – член-кор. НАПН України, доктор історичних наук,
професор

Редакційна колегія:

Возний І.П. – доктор історичних наук, професор
Докаш В.І. – доктор філософських наук, професор (заступник
відповідального редактора)
Колодний А.М. – доктор філософських наук, професор
Марчук М.Г. – доктор філософських наук, професор
Нельга О.В. – доктор соціологічних наук, професор
Пірен М.І. – доктор соціологічних наук, професор
Мизак Н.С. – доктор історичних наук, професор
Туленков М.В. – доктор соціологічних наук, професор
Филипович Л.О. – доктор філософських наук, професор
Рущенко І.П. – доктор соціологічних наук, професор
Шульга М.О. – доктор соціологічних наук, професор
Шудло С.А. – доктор соціологічних наук, професор
Рупташ О.В. – доктор філософських наук, доцент
Шкрібляк М.В. – доктор філософських наук, доцент
(відповідальний секретар)

Міжнародна редакційна колегія:

Байтенова Назіма – доктор філософських наук, професор
(Казахстан)
Хернфер Крістіан – доктор соціологічних наук, професор (Велика
Британія)
Генов Микола – доктор соціологічних наук, професор (Словенія)
Боровік Ірена – доктор соціологічних наук, професор (Польща)
Елбакян Катерина – доктор філософських наук, професор (Росія)
Єреник Роман – доктор історичних наук, професор (Канада)
Томаш Пал – доктор соціологічних наук, професор (Угорщина)
Хоффманн Генрик – доктор філософських наук, професор
(Польща)

Міжнародний часопис „Релігія та Соціум” входить до переліку фахових видань ДАК МОН України
з галузі філософії (наказ МОН України №515 від 16.05.2016 р.) та соціології (наказ МОН України №693 від 10.05.2017 р.)

Часопис індексується у Міжнародній базі Index Copernicus (ICV 2016 – 46.92)

Думка авторів опублікованих матеріалів може не збігатися з редакційною.

© Чернівецький національний університет, 2019 р.

Ministry of Education and Science of Ukraine
Yuri Fedkovych
Chernivtsi National University

ISSN 2224-0306
ICV 2016 – 46.92

Religion and Socium

An International Journal

Founded in 2008

№ 3-4 (35-36)

Chernivtsi
Yuriy Fedkovych
Chernivtsi National University
2019

ББК 86.2я53+60.550.566

Р 368

Religion and Socium. An International Journal. – Chernivtsi: Chernivtsi National University, 2019. – № 3-4 (35-36). – 144 p.

The magazine analyzes the actual issues of contemporary sociology: social representations of believers of different denominations based on the results of empirical studies, examines gospel youth as a separate social group, focuses on the transformation of the structures of everyday life, explores management culture and local self-government,

The assessment of the needs and quality of social services of ATO participants is given, as well as the philosophical problems of religious identity, religious and ethical principles of a person, eschatological and secular futurological visions, the role and importance of political theology, etc. are given. In the context of the social structure of society, the interaction of economic, political, socio-cultural components as factors of development of society, analyzes the state of ethical-value principles of society's existence and contemporary social challenges to change the ideological paradigms of the Ukrainian population. A sociological analysis of the formation of modern socio-cultural reality is conducted; socio-political and economic status of Ukrainian society; characterized the main provisions of social policy as a state policy in the field of social relations, as well as mechanisms of cooperation between the Institute of Education and Society in the context of globalization processes and constitutional and legal regulation of local self-government in Ukraine.

Materials of the magazine are intended for philosophers, religious scholars, sociologists, economists, theologians and everyone who is interested in social and philosophical problems.

Scientific publication

Founders:

Yuri Fed'kovych Chernivtsi National University
Department of Religion Studies of Hryhory Skovoroda
Institute of Philosophy of NAS of Ukraine

Editor:

Balukh V. – Corresponding member of NAPS of Ukraine,
Doctor of Historical Sciences, Professor

Address of the editorial board:

58012, Chernivtsi 12, str. Kotsubynsky 2, Yuri Fed'kovych
Chernivtsi National University
Faculty of Philosophy and Theology
Department of Cultural Studies, Religion Studies
and Theology
(0372) 584883
Department of Sociology
(0372) 584703

Approved by:

Scientific Board of the Yuri Fed'kovych Chernivtsi
National University March 13, 2008, Protocol № 2 and the
Academic Council of Department of Religion Studies of
Hryhory Skovoroda Institute of Philosophy National
Academy of Sciences of Ukraine April 8, 2008, Protocol
№6

Editorial Board:

Voznyy I. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Dokash V. – Doctor of Philosophy, Professor (associate editor)
Kolodnuy A. – Doctor of Philosophy, Professor
Marchuk N. – Doctor of Philosophy, Professor
Nelha O. – Doctor of Sociological Sciences, Professor
Piren M. – Doctor of Sociological Sciences, Professor
Tulenkov M. – Doctor of Sociological Sciences, Professor
Myzak N. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Fylypovych L. – Doctor of Philosophy Sciences, Professor
Ruschenko I. – Doctor of Sociological Sciences, Professor
Shylga M. – Doctor of Sociological Sciences, Professor
Schudlo S. Doctor of Sociological Sciences, Professor
Ruptash O. Doctor of Historical Sciences, Associate Professor
Shkribliak M. – Candidate of Philosophy, Associate
Professor (Executive Secretary)

International Editorial Board:

Nahima Baytenova – Doctor of Philosophy, Professor (Kazakhstan)
Herpfer Kristian – Doctor of Sociological Sciences, Professor (Great Britain)
Genov Nikolai – Doctor of Sociological Sciences, Professor (Slovenia)
Borovik Irena – Doctor of Sociological Sciences, Professor (Poland)
Elbakyan Katerina – Doctor of Philosophy, Professor (Russia)
Yerenyuk Roman – Doctor of Historical Sciences, Professor (Canada)
Thomas Payl – Doctor of Sociological Sciences, Professor (Hungary)
Hoffmann Henryk – Doctor of Philosophy, Professor (Poland)

An International Journal „Religion and Society” listed as special editions of DAC MES of Ukraine in the field of philosophy (order of the MES of Ukraine No. 515 dated May 16, 05, 2012) and sociology (order of the MES of Ukraine No. 693 dated May 10, 2002).

The journal is indexed in the International Index Copernicus (ICV 2016 – 46.92)

Authors' opinions may not match the editorial.

© Chernivtsi National University, 2019

УДК 316.477:316.324.7(045)

Віктор Кузьмін
(Запоріжжя)ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ КАР'ЄРНИХ СТРАТЕГІЙ В РАМКАХ
ІНДУСТРІАЛЬНОЇ СОЦІОЛОГІЇ

У статті розглянуто особливості планування кар'єрних стратегій в рамках індустріальної соціології. Досліджено поняття кар'єрної стратегії в розрізі класиків індустріальної соціології. Наведено приклади кар'єрних стратегій, сформованих в рамках індустріального суспільства. Проаналізовано особливості формування кар'єрних стратегій на різних етапах еволюції індустріального суспільства.

Ключові слова: планування, кар'єра, кар'єрні стратегії, індустріальна соціологія, суспільство.

Актуальність дослідження. Індустріальна соціологія – це один з напрямів галузевої соціології, який досліджує взаємини між людиною та індустрією. У постіндустріальному суспільстві поняття індустрії втрачає провідну роль, але майже в усіх країнах світу існує індустрія, яка має суттєвий вплив на суспільні процеси. Індустрія в сучасному світі зазнає суттєвих змін разом з більшістю суспільних практик. Однією з таких практик є кар'єрні стратегії. В рамках індустріальних суспільств вони мають свої особливості. У рамках сучасного українського суспільства окремі сектори економіки до сих пір тяжіють до індустріального дискурсу, що формує особливу модель функціонування як підприємств так і економіки в цілому. Для того щоб дослідити особливості формування кар'єрних стратегій треба зрозуміти особливості функціонування соціальної структури індустріального суспільства та його інституцій. І саме тому ми вирішили зосередитися на дослідженні особливостей формування та реалізації кар'єрних стратегій в межах індустріального суспільства.

Ступінь наукової розробки проблеми. Тематика дослідження планування кар'єрних стратегій в сучасній соціології має значні традиції, але в сучасній українській соціології є майже не дослідженим цей соціальний феномен крізь призму індустріальної соціології, яка мала значне поширення на території Німеччини, розділеної за результатами Другої світової війни. Такі відомі представники німецької соціології, як Х. Попіц, Х.-П. Бард, Є. Юрес, Х.Кестинг, Т. Піркер, З. Браун, Б. Луц, Л. фон Фрідебург, М. Тешнер і Ф. Вельц заклали теоретичну та емпіричну базу індустріальної соціології. Протягом усієї другої половини ХХ століття на теренах німецькомовних країн індустріальна соціологія набула значного поширення. У рамках радянської та української соціології було проведено багато емпіричних соціологічних досліджень, які стосувалися тематики індустріальної соціології, але українські та радянські соціологи розглядали свої соціологічні дослідження в межах соціології праці та соціології організації (Ж. Малахова, В. Пилипенко, О. Полторак, В. Ніколаєвський, В. Погрібна та інші). У той же час предмет індустріальної соціології є значно ширшим, ніж у соціології праці та соціології організації. Індустріальна соціологія в рамках свого об'єкта та предмету претендувала на вихід за рамки галузевих соціологій.

Мета статті: з'ясувати особливості планування кар'єрних стратегій в рамках індустріальної соціології.

Виклад основного матеріалу. Розгляд кар'єри в рамках індустріальної соціології є актуальним, оскільки сьогодні світ крокує до постіндустріального світу. До того ж, суспільний дискурс складається з великої кількості акторів, які працюють на промислових підприємствах і свої кар'єрні стратегії будують саме в напрямку заводів та фабрик. Промислові підприємства змінюються, але все більше світових політиків та представників транснаціональних компаній говорять про локальні «нові індустріалізації», які в реальності є відновленням окремих елементів промисловості посттоталітарних країн Східної Європи. Сьогодні для сучасної української соціології дуже важливим є дослідження кар'єрних звершень українців, які бачать себе саме в індустріальному суспільстві. Такий вид

суспільства передбачає актуалізацію кар'єрних звершень в галузі промисловості.

Одним з постулатів індустріальної соціології є твердження Р. Дарендорфа: «майже всі люди в індустріальних суспільствах опосередкованим чином залежать від індустрії, її виробничих підприємств і їх діяльності, її технічного розвитку та її господарської долі» [5, с. 4]. Тобто кожна особа в рамках формування власного кар'єрного сценарію спирається на соціально-економічні реалії повсякденності, в рамках якої відбувалося її становлення під час вторинної соціалізації, яка відбувається в процесі засвоєння соціального досвіду під час соціальних практик поза родиною і формує уявлення про успішність.

У 1984 році один із дослідників Гетенгенського інституту Н.Керн у своїй роботі «Кінець розподілу праці?» [7] сформулював ідею розділення праці. Згідно з цією теорією працівники починають в рамках індустріального суспільства зменшувати до мінімуму можливість диференціації кар'єрних стратегій. Основною причиною цього процесу, на думку Н. Керна, є популяризація кар'єрних стратегій, націлених на управлінські посади. Тобто в рамках такого стану популярності управлінських спеціальностей не має сенсу формувати та реалізовувати кар'єрні стратегії, які не націлені на управлінську кар'єру. У такому випадку всі історії, пов'язані з кар'єрними стратегіями особи, до моменту працевлаштування на управлінську посаду є вторинними і являють собою великий підготовчий етап. Такий стан речей в рамках індустріального суспільства зумовлений тим, що підготовка управлінських кадрів є коштовною та тривалою. У той же час в умовах індустріального суспільства у управлінців завжди є механізми монетизації свого досвіду та високого соціального статусу.

Будь-яка кар'єрна стратегія особи – це відображення системи цінностей особи та представників референтних для неї соціальних груп, яка має вираження в конкретних алгоритмах реалізації власної кар'єри. Індустрія в рамках індустріального суспільства є центральним метанаративом суспільного функціонування. В рамках індустріального суспільства основна частина суспільства задіяна в діяльності промислових підприємств. І навіть попри те, що в рамках промислових підприємств існує диференціація на представників робітничих спеціальностей, управлінців, інженерів, топ-менеджерів та представників допоміжних спеціальностей, усі працівники промислових підприємств ототожнюють свою реальність саме зі своїм підприємством або фабрикою. Зазначене ототожнення відбувається не тільки в професійній діяльності, але й у повсякденності. Основні елементи повсякденності в рамках індустріального суспільства формуються як побічні явища, головним аспектом реальності індустріального суспільства є робота на промислових об'єктах.

Відомий знавець теорії індустріальної соціології З. Пейкова вважала одним з основних елементів конструювання кар'єрної стратегії в рамках індустріальної соціології індустріальний конфлікт. Вона зазначала, що «на відміну від періоду „економічного дива”, дослідники обернули інтереси до соціального становища і свідомості трудящих. А поява кризових тенденцій в промисловості послужила поштовхом до посилення уваги ряду установ до проблеми «індустріального конфлікту» [4]. Індустріальні конфлікти стали основою багатьох соціальних процесів ХХ століття, адже багато громадян відчували необхідність об'єднуватися в пошуках союзників та однодумців заради вирішення власних соціальних проблем, що актуалізувалися саме в рамках «індустріальних» конфліктів.

Індустріальні конфлікти є багатограними і багатомірними, але їх поєднує те, що вони базуються на соціальних протиріччях індустріального суспільства. Більшість конфліктів, які виникають в індустріальному суспільстві, стосуються сфери трудових відносин. Усе ХХ століття та навіть на початку ХХІ століття тривала боротьба за покращення умов праці. Серед основних здобутків цієї боротьби є зменшення тривалості робочого дня та оплачуваної відпустки. Для кар'єрних стратегій працівників, які сформувалися в рамках індустріального суспільства, обов'язковою умовою є високий рівень побутового комфорту на робочому місці.

Ще одним важливим фактором індустріального впливу на пересічних громадян у період

формування кар'єрних стратегій є сам процес індустріалізації або, як його називав Р. Дарендорф, – механізації. На його думку, «механізація усього життя, зростання великих міст і концентрація людських мас, руйнування міцно скроєної єдності сім'ї доіндустріального часу, виникнення суспільних конфліктів і напружень між підприємцями і робітниками – усе це і багато чого ще наслідок або супровідні явища індустріального виробництва» [5, с. 4]. Тобто в рамках індустріального суспільства особа віддзеркалює основні тенденції розвитку індустрії як соціо-техногенної системи. Виникнення цього контексту стало реальним в епоху домінування соціальної інфраструктури індустріального суспільства над альтернативними соціальними інфраструктурами. Тому інфраструктурний аспект формування кар'єрних стратегій є важливим з точки зору формування обрисів кар'єрної стратегії. Під цим поняттям ми розуміємо кінцевий результат як окремих етапів, так і кар'єри взагалі. Сама соціальна інфраструктура відіграє роль орієнтира можливостей перенесення кар'єрних преференцій в конкретні атрибути індивідуального та соціального добробуту.

Одним з головних завдань побудови кар'єрної стратегії для особистості є досягнення добробуту для себе та своєї родини. А професійна реалізація є одним з основних засобів досягнення особистісного добробуту. На думку О. Кириленка, «для сучасного українського суспільства проблеми підвищення добробуту, тобто рівня та якості життя людей, не перестають бути гостро актуальними, обтяжуються цілим рядом факторів економічного, політичного, геополітичного та культурного характеру» [2]. Тобто добробут кожної людини залежить від її участі у функціонуванні основних соціальних інституцій держави. Сьогодні особистості важко бути пересічним учасником індустріальних процесів, оскільки кожній особистості, яка розділяє цінності індустріального суспільства, треба бути активною в рамках конкуренції між різними типами суспільств, які конкурують в рамках однієї соціальної реальності.

Планування кар'єрної стратегії починається з освіти. Адже освіта формує фундаментальні знання особистості. Отримуючи дошкільну освіту, особистість формує свій інструментар пізнання навколишнього середовища та навички соціальної комунікації. В рамках шкільної освіти засвоюються основні знання з фундаментальних наук та навчальних дисциплін. Ці знання є базовими і необхідними для функціонування в суспільстві. Сьогодні шкільна освіта піддається нищівній критиці за відірваність від реального життя. Ця проблема є дуже актуальною у всьому світі і більшість сучасних освітніх реформ якраз і базуються на тому, щоб подолати розбіжність між сучасними теоретичними знаннями, які викладаються в школі, і реаліями сучасного соціального життя та сучасної економіки. Корені цієї проблеми знаходяться якраз у індустріальній соціальній культурі. Оскільки в період домінування атрибутів індустріального суспільства були створені освітні системи антиаграрного спрямування. З розвитком індустріального суспільства освіта почала орієнтуватися на ліквідацію освітніх норм традиційного суспільства, де головна роль відводилася процесу збереження традицій та передачі досвіду з певного ремесла, яке дозволяло людині здобути ресурси, необхідні для фізіологічного функціонування та забезпечення певного рівня освоєння культурних навичок для відтворення національної або етнічної культури. Виходячи з українських реалій, можна згадати про спогади школярів XIX століття. Вони наводять приклади того, що багато українців того часу важко працювали в сільському господарстві, а за кріпацьких часів так і майже безкоштовно, але у вільний час співали ліричних народних пісень та читали кобзаря, а по неділях, незважаючи на необхідність обробляти свої маленькі земельні наділи, вони ходили до церкви. Тобто, крім роботи, їм було важливо підтримувати власні культурні та релігійні цінності. В епоху домінування культури індустріального суспільства було важливо сформувавши освіту, орієнтовану саме на індустріальне суспільство та його потреби. Саме це сформувало потребу вивчення у великих обсягах математики, фізики, хімії та інших дисциплін фізико-математичного та природного спрямувань, що витіснили на маргінес гуманітарну складову освіти, а ті гуманітарні знання, які залишилися в освіті, набули індустріального забарвлення.

Вплив індустрії на кар'єрні вподобання є значним і навіть має свою історію. Інженерно-

технічні професії стали проводом індустріального суспільства. Техніка і техніцизм стали запорукою розвитку кар'єрних вподобань та кар'єрних стратегій громадян індустріальних та індустріально-аграрних країн. Головний мотив тогочасних найманих працівників формування кар'єрної стратегії з урахуванням великих перспектив реалізації кар'єрних вподобань у рамках індустріального виробництва. На початку ХХ століття індустріальне виробництво розглядалося пересічними громадянами як інноваційне і перспективне з точки зору власного матеріального збагачення. На думку норвезького фахівця з індустріальної соціології Р. Калберга [6], у рамках індустріального суспільства був сформований певний горизонт соціального планування, який знаходив своє відображення і в колективних уявленнях про кар'єрні стратегії. Головна особливість цієї стратегії полягала в тому, щоб очолити певний сегмент виробництва, тобто стати майстром або управлінцем нижчої ланки з перспективою очолити згодом середню або вищу управлінську ланку.

Особливістю кар'єрних стратегій індустріального суспільства було і те, що мрії про управлінську посаду в рамках промислових підприємств підпорядковувалась необхідності мати технічну освіту, оскільки без технічної освіти будь-якого рівня особистість не мала можливості реалізувати себе в рамках індустріального суспільства. Розглянемо особливості трендів кар'єрних стратегій індустріального суспільства на прикладі СРСР як індустріальної імперії.

У 1920–1930-х роках рейтинг народної популярності утримувала професія льотчика. Перед війною кількість льотних шкіл була найбільшою в Союзі за всю історію його існування [3]. Цей факт свідчить про те, що для першої половини ХХ століття були характерні романтичні риси ставлення до індустрії. Професія льотчика не була масовою і не є сьогодні. Головна причина подібного стану речей полягає в тому, що авіація, як військова, так і цивільна, формується від кількості наявних літаків, гелікоптерів, а раніше ще й дирижаблів. Зважаючи на високу ціну зазначених авіаційних засобів, ця спеціальність не може бути масовою, але романтика філософських відносин у соціосистемах «людина–повітря» та «суспільство–повітря» сприяли розвитку романтичного сприйняття так званого «підкорення повітря». Через це стати пілотом літака для тогочасної молоді було викликом не тільки для окремої особи, а й для людства в цілому. Підкорення повітря було інноваційним метанаративом і притягувало увагу широких верств населення. Цьому сприяли індивідуальні та групові польоти над морями, океанами, континентами тощо. Під час Другої світової війни професія льотчика піддалася героїзації з боку представників культури та радянської пропаганди. Популярність цієї спеціальності з часом падала, але через поширеність у масовій культурі інтерес у молоді до неї ніколи повністю не зникав.

У післявоєнні роки почався бум будівельних спеціальностей – країна відновлювала народне господарство. Попри значну деградацію образу пересічного будівельника як халтурника і п'яниці, попит на спеціальності в цій галузі був стабільним, оскільки давав можливість вирішити житлове питання, а якщо будівництво велося у великих містах – то й залишитися там назавжди. До того ж, бум будівництва промислових гігантів у Союзі не стихав до кінця 1980-х, так що галузь «поглинала» все більше нових фахівців [3]. Як наслідок ми отримали велику кількість навчальних закладів будівельного спрямування, які в рамках своєї діяльності підготували мільйони будівельників різної кваліфікації. У ХХІ столітті, коли вже більш як 25 років не існує СРСР, серед пересічних українців можна знайти значну кількість людей, які мають професійні будівельні навички, які дають їм можливість працювати не тільки в Україні, а й у більшості країн Європи та Північної Америки.

Наприкінці 1950-х починається злет професій, пов'язаних з радіо і електронікою. Радіо- і телемайстри в обмін на свої послуги отримували дефіцитні товари, а «неухильне зростання добробуту радянського народу» збільшувало й кількість телевізорів в особистому користуванні. Радянські телевізори часто ламалися, тому хороший телемайстер був дуже навіть цінним знайомством [3]. На рубежі віків набули популярності професії, які стосувалися сфери радіоелектроніки. Цьому сприяв винахід транзисторів та створення перших ЕОМ. Та все ж прогрес в цій сфері відбувався за рахунок радіоприймачів. У 50-ті

роки XX століття саме радіоприймач сприймався головним носієм новин та розваг через репродукування музики та розважальних радіопередач, які в США згодом перетворилися на радіосеріали, а в СРСР набув великої популярності радіотеатр. Більшість радянських громадян не могла собі в післявоєнний час дозволити радіоприймач через відсутність коштів чи банальний дефіцит, тому молодь взялася освоювати радіосправу. Вони брали активну участь в діяльності радіогуртків. Потім паяли вдома примітивні радіоприймачі та навіть створювали радіостанції для спілкування. Держава стимулювала інтерес молоді до радіоелектроніки, оскільки згодом ця молодь почала виконувати ролі працівників для військової промисловості. Подібна ситуація була і в США, чому сприяли подібні до радянських шкільні гуртки і студії, які згодом модернізувалися в гуртки з основ програмування і в майбутньому перетворили США на велику IT-імперію.

У 1970-х молодь подалася в геологи і географи. Це були «останні романтики» радянської епохи, що їхали за «туманом и за запахом тайги» на нові території Чукотки і БАМу. І цінувалися ці спеціальності не за близькість до спецрозподільників і дефіциту, а за доступ до ресурсу іншого роду – до свободи. Розквіт бардівської пісні, туризму, ціла субкультура, що склала на цій основі, поєднувала інтелігентність і мужність, можливість поговорити по душах біля багаття далеко від обридлої ідеології – усе це були ознаки, за якими молодь, народжена у 1950-х і на початку 1960-х, вибирала «дим далеких мандрів» [3]. Повернення до романтичного дискурсу в рамках популяризації геології та географії мало прагматичну мету, адже давало можливість особи задовольнити власні амбіції в сфері відкриття власних масштабів повсякденності і в той же час сприяли можливості легальних та нелегальних заробітків на територіях з важкими умовами праці. Це було так зване радянське «ельдорадо», яке давало можливість гарно підзаробити та набратися туристичних вражень та ще й через далечінь від цивілізації засвоїти нові соціальні практики, пов'язані із стосунками з представниками протилежної статі, вживання алкоголю та психотропних препаратів, доступ до яких був суттєво розширеним в місцях активної діяльності радянських геологів.

Нові тренди в формуванні кар'єрних стратегій було сформульовані в роки перебудови. Вони полягали у розвитку підприємницьких навичок. Серед молоді стало модним працювати у новостворених кооперативах та засвоювати економічні знання. На початку 90-х років XX століття ця тенденція тільки посилилася і створила тренд на діяльність у кримінальних та напівкримінальних організаціях, оскільки ця сфера давала високий рівень доходності і незважаючи на всі ризики для життя від подібної діяльності велика кількість молодих людей заради великих заробітків добровільно залучалася до кримінальної діяльності, яку романтизували представники культури і мистецтв. Звичайно, що наслідки такої діяльності як для суспільства, так і для них особливо були катастрофічними, але той рівень побутової культури, який панував в період «перебудови» та ранньої української незалежності, сприяв актуалізації зазначених кар'єрних стратегій. Не останнім чином актуалізації незаконних видів діяльності сприяла слабкість молоді української держави та її інституцій, зокрема правоохоронної.

90-ті роки XX століття для українців ще й стали водорозділом у відношенні до індустрії в цілому. Так за радянських часів елементи індустріального суспільства домінували в суспільних відносинах. Тому домінуюча форма існування в рамках суспільства та боротьба за успішність відбувалася за функціонування в рамках промислових підприємств. І тільки не велика частина суспільства могла дозволити собі бути задіяною не в промисловості, а в освіті, просвітництві, культурі, спорті, поліції, армії та державних інституціях. Хоча навіть у таких сферах була велика залежність від індустрії, адже часто отримати можливість реалізувати себе в зазначених сферах можна було через заслуги саме в сфері роботи на промислових підприємствах або мати адміністративну чи матеріальну підтримку якогось з промислових підприємств. Часто підтримка від промислових підприємств могла вимірюватися у фіктивному працевлаштуванні творчих та спортивних кадрів, які отримували зарплату на підприємстві, а займалися творчою роботою. Саме в 90-ті роки

працівники розділилися на тих, хто вирішив бути вірним індустрії і далі працювати на промислових підприємствах, незважаючи на всі її труднощі, і тих, хто вирішив займатися підприємницькою діяльністю.

Кінець XX століття ознаменувався переходом українського суспільства до нового витку ринкової економіки з елементами постіндустріальних соціальних відносин, сформованих на базі постмодерністського дискурсу, який проявився у всіх сферах суспільного буття. Ця чергова трансформація українського суспільства призвела і до змін у кар'єрних стратегіях українців. Головна зміна відбулася в тому, що українці почали масово освоювати комп'ютерну грамотність. Цей фактор дозволив українцям опановувати нові знання за інноваційними методиками, отримувати нові навички та отримувати фах за межами України. Саме тоді була сформована мода на ІТ і українці почали розглядати програмування як важливий елемент власних кар'єрних стратегій.

Висновки. Індустріальна соціологія – це напрям соціологічної науки, яка була спрямована на дослідження соціальної взаємодії між елементами соціальної структури суспільства та індустрією як соціальним феноменом індустріального суспільства. Побудова кар'єрної стратегії завжди базується на суспільному запиті на ті чи інші види діяльності, корисні для самовідновлення суспільства та його структури. У рамках індустріальної соціології кар'єрні стратегії знаходяться в прямій залежності від впливу індустрії на суспільні відносини, оскільки в рамках індустріального суспільства формується система поширення практик індустріального суспільства на всі сфери суспільного буття. Це в свою чергу формує суспільний запит на кар'єрні стратегії, реалізація яких є неможливою без технічної освіти та працевлаштування на промислових підприємствах. У рамках індустріального суспільства всі соціально корисні практики є безпосередньо пов'язаними з індустрією та промисловим виробництвом, адже в ньому навіть представники гуманітарного профілю мають мати схвалення представників індустрії або промисловості для реалізації власних кар'єрних стратегій. У різні періоди розвитку індустріального суспільства кар'єрні стратегії мають різний потенціал до реалізації. Ілюстрацією цієї тези є різкі зміни популярності трендів професій за радянських часів на території України. Вони змінювалися відповідно до соціального запиту, який формувався залежно від напрямків розвитку радянської індустрії.

Література

1. Давыдов Ю.Н. Индустриальная социология как наука о социальных отношениях крупнопромышленного общества и высокотехнизированного труда / Ю.Н. Давыдов // ФРГ глазами западногерманских социологов: Техника – интеллектуалы – культура. М.: Наука, 1989. С. 12-25.
2. Кириленко О. М. Благополуччя людей як об'єкт соціологічних досліджень: феліцитарний підхід / О.М. Кириленко // Вісник Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого". Серія : Соціологія. - 2016. - № 3. - С. 18-33.
3. Ковальов П. Хто був у світі найпрестижніший? / П. Ковальов [Електронне джерело] – Режим доступу. <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/hto-buv-u-sviti-nayprestizhnishiy>
4. Пейкова З. Индустриальная социология в Германии. Ковальов [Электронный источник] – Режим доступа. http://ecsocman.hse.ru/data/460/072/1217/013.German_industrial_sociology.pdf
5. Dahrendorf R. Industrie und Betriebssoziologie. B. (W.), / R. Dahrendorf 1956. – 1230 p.
6. Kalleberg R.J. Action research as constructive sociology, unveroffentliches Manuskript, Institute for social research. / R.J. Kalleberg – Oslo, – 1989. – 380 p.
7. Kern N. Das Ende der Arbeitsteilung? Rationalisierung in der industriellen Production. / N. Kern. – München. – 1984. – 230 p.

References

1. Davydov Yu.N. Industrialnaya sociologiya kak nauka o socialnyh otnosheniyah krupnopromyshlennogo obshestva i vysokotekhnizirovannogo truda / Yu.N. Davydov // FRG glazami zapadnogermanskih sociologov: Tehnika – intellektualy – kultura. M.: Nauka, 1989. S. 12-25.
2. Kirilenko O. M. Blagopoluchchya lyudej yak ob'ekt sociologichnih doslidzhen: felicitarnij pidhid / O.M. Kirilenko // Visnik Nacionalnogo universitetu "Yuridichna akademiya Ukrayini imeni Yaroslava Mudrogo". Seriya : Sociologiya. - 2016. - № 3. - S. 18-33.
3. Kovalov P. Hto buv u sviti najprestizhnishij? / P. Kovalov [Elektronne dzherelo] – Rezhim dostupu. <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/hto-buv-u-sviti-nayprestizhnishiy>

4. Pejкова Z. Industrialnaya sociologiya v Germanii. Kovalov [Elektronnyj istochnik] – Rezhim dostupa. http://ecsocman.hse.ru/data/460/072/1217/013.German_industrial_sociology.pdf
5. Dahrendorf R. Industrie und Betriebssoziologie. V. (W.), / R. Dahrendorf 1956. – 1230 p.
6. Kalleberg R.J. Action research as constructive sociology, unveroffentliches Manuskript, Institute for social research. / R.J. Kalleberg – Oslo, – 1989. – 380 p.
7. Kern N. Das Ende der Arbeitsteilung? Rationalisierung in der industriellen Production. / N. Kern. – Munchen. – 1984. – 230 p.

V. Kuzmin

PECULIARITIES OF PLANNING CAREER STRATEGIES IN INDUSTRIAL SOCIOLOGY

In the article features of the planning of career strategies within the framework of industrial sociology are considered. The concept of career strategy in the context of the classics of industrial sociology is explored. Examples of career strategies developed within the framework of an industrial society are researched in this work. The article analyzes the peculiarities of the formation of career strategies at various stages of the evolution of industrial society.

Key words: planning, career quarry, strategies, industrial sociology, society.

Надійшла до редакції 06.10.2019 р.

УДК 165.6/8

Олександр Мартиненко
(Чернівці)

ЕПІСТЕМОЛОГІЧНИЙ РЕЛЯТИВІЗМ ТА ТЕОСОФІЯ А. ПУАНКАРЕ

У статті аналізуються теософські погляди А. Пуанкаре, їх вплив на формування концепції конвенціоналізму, значення для філософії науки загалом.

Вчений опонував позитивістській філософії, виступаючи проти фізичного реалізму та формалізації математики. Наслідком його опозиції стало створення методології, заснованої на принципах епістемологічного релятивізму. Завдяки їй було знівлено теоретичну обґрунтованість використання категорії «реальність» у позитивізмі. Позитивізм – «реалістична» течія, категорія «реальність» є фундаментальною для нього. Нівеляція цього поняття означала крах цієї філософії.

Мотив протистояння А. Пуанкаре позитивізму міг мати теософське підґрунтя. Вчений не був релігійною людиною у традиційному розумінні, але вірив у Бога – бога науки. Його світобачення – теософія. А. Пуанкаре бажав пізнати істину – в цьому він, як Стагірит, бачив вищий сенс життя. Є підстави вважати, що вчений вкладав платонічний зміст у розуміння категорії «реальність». Таким чином, традиційне розуміння істини – відповідність думки дійсності – могло мати інший зміст для нього. Істина, на думку Платона, відкривалася людині через математичні аксіоми. А. Пуанкаре був великим математиком XIX-XX століть – осягаючи світ математичних істин, він наближався до Бога. Позитивістська концепція реальності могла бентежити його теософські переконання, через що він і встав в опозицію до неї.

Ключові слова: філософія науки, позитивізм, реалізм, динаміка розвитку науки, конвенціоналізм, інструменталізм, конструктивізм, епістемологічний релятивізм, метафізика, істина, теософія.

Актуальність і постановка проблеми. Анрі Пуанкаре – видатний вчений XIX-XX століть, окрім значного внеску у математику, здійснив переворот у філософії науки. Його ідеї вплинули на формування таких філософських напрямів, як: конвенціоналізм, інструменталізм, конструктивізм. Запропонований ним підхід у філософії науки суттєво різнився від ідей позитивізму. Вчений опонував позитивістській філософії, виступаючи

ДОВІДКА ПРО АВТОРІВ

- Бех Володимир** (Київ) – д. філос. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри управління, інформаційно-аналітичної діяльності та євроінтеграції Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова;
- Докаш Віталій** (Чернівці) – д. філос. н., проф., зав. кафедри соціології, соціального забезпечення та місцевого самоврядування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Заболотна Оксана** (Умань) – д. пед. н., проф. кафедри іноземних мов Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
- Зверінський Вадим** (Чернівці) – магістр кафедри філософії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Камбур Андрій** (Чернівці) – к. с. н., доц. кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Кузьмін Віктор** (Запоріжжя) – к. с. н., доц., вчений секретар вченої ради Запорізького національного технічного університету
- Мартиненко Олександр** (Чернівці) – к. філос. н., викладач коледжу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Маскевич Олена** (Вінниця) – к. філос. н., ст. викладач кафедри права Вінницького торгово-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету
- Медіна Тетяна** (Чернівці) – к. с. н., доц. кафедри соціології, соціального забезпечення та місцевого самоврядування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Петришин Галина** (Тернопіль) – к. політ. н., доц. кафедри філософії та суспільних наук Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
- Онуфрійчук Роман** (Чернівці) – к. філос. н., асист. кафедри філософії Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Саппа Микола** (Харків) – д. с. н., проф., кафедри психології та соціальних комунікацій Харківського національного університету внутрішніх справ
- Середа Максим** (Львів) – аспірант кафедри теорії та історії культури філософського факультету Львівського національного університету імені І. Я. Франка.
- Сіра Оксана** (Київ) – ст. наук. співробітник ДУ Державний інститут сімейної та молодіжної політики
- Туленков Микола** (Київ) – д. с. н., заслужений працівник освіти України, проф. кафедри галузевої соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- Филипович Людмила** (Київ) – д. філос. н., проф. Національного університету «Києво-Могилянської академії», завідувач відділу історії релігії інституту філософії імені Г.С. Сковороди Національної Академії наук України
- Христокін Генадій** (Ірпінь) – д. філос. н., доцент кафедри філософії та політології університету державної фіскальної служби України
- Цехуляк Іван** (Чернівці) – аспірант кафедри культурології, релігієзнавства та теології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Чаплинський Володимир** (Ірпінь) – д. с. н., проф. Харківського національного університету внутрішніх справ
- Шестакова Катерина** (Чернівці) – к. с. н., асистент кафедри соціології, соціального забезпечення та місцевого самоврядування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Шкрібляк Микола** (Чернівці) – д. філос. н., доц., зав. Кафедри культурології, релігієзнавства та теології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
- Щудло Світлана** (Дрогобич) – д. с. н., проф., завідувач кафедри правознавства, соціології та політології Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.
- Яремчук Сергій** (Чернівці) – к. іст. н., доцент кафедри соціології, соціального забезпечення та місцевого самоврядування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

- Bekh Volodymyr** (Kyiv) – d. filos. n., prof., zasluhenyi diiach nauky i tekhniky Ukrainy, zaviduvach kafedry upravlinnia, informatsiino-analitychnoi diialnosti ta yevrointehratsii Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova;
- Dokash Vitalii** (Chernivtsi) – d. filos. n., prof., zav. kafedry sotsiologhii, sotsialnoho zabezpechennia ta mistsevoho samovriaduvannia Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Zabolotna Oksana** (Uman) – d. ped. n., prof. kafedry inozemnykh mov Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu im. Pavla Tychyny
- Zverinskyi Vadym** (Chernivtsi) – mahistr kafedry filosofii Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Kambur Andrii** (Chernivtsi) – k. s. n., dots. kafedry pedahohiky ta sotsialnoi roboty Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Kuzmin Viktor** (Zaporizhzhia) – k. s. n., dots., vchenyi sekretar vchenoi rady Zaporizkoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu
- Martynenko Oleksandr** (Chernivtsi) – k. filos. n., vykladach koledzhu Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Maskevych Olena** (Vinnytsia) – k. filos. n., st. vykladach kafedry prava Vinnytskoho torhovo-ekonomichnoho instytutu Kyivskoho natsionalnoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu
- Medina Tetiana** (Chernivtsi) – k. s. n., dots. kafedry sotsiologhii, sotsialnoho zabezpechennia ta mistsevoho samovriaduvannia Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Petryshyn Halyna** (Ternopil) – k. polit. n., dots. kafedry filosofii ta suspilnykh nauk Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka
- Onufriichuk Roman** (Chernivtsi) – k. filos. n., asyst. kafedry filosofii Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Sappa Mykola** (Kharkiv) – d. s. n., prof., kafedry psykholohii ta sotsialnykh komunikatsii Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav
- Sereda Maksym** (Lviv) – aspirant kafedry teorii ta istorii kultury filosofskoho fakultetu Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni I. Ya. Franka.
- Sira Oksana** (Kyiv) – st. nauk. spivrobotnyk DU Derzhavnyi instytut simeinoi ta molodizhnoi polityky
- Tulenkov Mykola** (Kyiv) – d. s. n., prof., zasluhenyi pratsivnyk osvity Ukrainy, prof. kafedry haluzevoi sotsiologhii Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka.
- Fylypovych Liudmyla** (Kyiv) – d. filos. n., prof. Natsionalnoho universytetu «Kyievo-Mohylianskoi akademii», zaviduvach viddilu istorii relihii instytutu filosofii imeni H.S. Skovorody Natsionalnoi Akademii nauk Ukrainy
- Khrystokin Henadii** (Irpina) – d. filos. n., dotsent kafedry filosofii ta politologhii universytetu derzhavnoi fiskalnoi sluzhby Ukrainy
- Tsekhuliak Ivan** (Chernivtsi) – aspirant kafedry kulturologhii, relihiieznavstva ta teologhii Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Chaplynskyi Volodymyr** (Irpina) – d. s. n., prof. Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav
- Shestakova Kateryna** (Chernivtsi) – k. s. n., assistant kafedry sotsiologhii, sotsialnoho zabezpechennia ta mistsevoho samovriaduvannia Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Shkribliak Mykola** (Chernivtsi) – d. filos. n., dots., zav. Kafedry kulturologhii, relihiieznavstva ta teologhii Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha
- Shchudlo Svitlana** (Drohobych) – d. s. n., prof., zaviduvach kafedry pravoznavstva, sotsiologhii ta politologhii Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka.
- Yaremchuk Serhii** (Chernivtsi) – k. ist. n., dotsent kafedry sotsiologhii, sotsialnoho zabezpechennia ta mistsevoho samovriaduvannia Chernivetskoho natsionalnoho universytetu imeni Yurii Fedkovycha

ЗМІСТ

СОЦІОЛОГІЯ

Bekh V., Tulenkov M. Universal matrix of modern market: sociological context.....	6
Докаш В. Про стан і тенденції розвитку релігійної ситуації та державно-конфесійних відносин в чернівецькій області станом на 1 січня 2019.....	15
Заболотна О., Медіна Т., Щудло С. Мовне законодавство сучасної України в оцінках румуномовних вчителів Буковини.....	22
Камбур А. Індивідуальні особливості процесу ресоціалізації.....	29
Maskevych O., Shestakova K. The social significance of orthodox values in the modern ukrainian family.....	36
Сапна М. Паломництво як соціальний феномен: традиції та інновації.....	40
Яремчук С. Взаємодія церкви та армії на прикладі впровадження капеланської служби в Україні. 46	

ФІЛОСОФІЯ

Zverinskyi V., Onufriichuk R. Communicative foundations of scientific understanding of reality.....	56
Кузьмін В. Особливості планування кар'єрних стратегій в рамках індустріальної соціології.....	61
Мартиненко О. Епістемологічний релятивізм та теософія а. пуанкаре	67
Маскевич О. Парадигмальна матриця християнських цінностей та її конфесійна інтерпретація.....	74
Петришин Г. Віртуалізація свідомості: об'єктивні умови та суб'єктивні фактори.....	81
Середа М. Середньовічна та ранньомодерна концепція влади в Русі-Україні у світлі слов'яно-іранського культурного синтезу.....	89
Сіра О. Коеволюційні засади екосупільної практики як вияв постнекласичної раціональності	99
Христокін Г. Філософія і теологія як аналогічні метадискурси.....	109
Цехуляк І., Шкрібляк М. Генеза, структурно-функціональна природа та соціально-практичне значення суспільного вчення католицької церкви в контексті сучасних соціокультурних перетворень.....	120
Чаплинський В. Формы и методы взаимодействия светских вузов и духовных образовательных организаций ВСО ЕХБ.....	130

РЕЦЕНЗІЇ

Филипович Л. Рецензія на монографію В.Титаренко «Від пророцтв у релігії до рогнозування у релігієзнавстві: історія, теорія, перспективи» (К., 2017).....	137
---	-----

Довідка про авторів.....	140
---------------------------------	------------

CONTENT

SOCIOLOGY

Bekh V., Tulenkov M. Universal matrix of modern market: sociological context.....	6
Dokash V. On the state and trends of the development of the religious situation and state-confessional relations in the chernivetsk region as of january 1, 2019.....	15
Zabolotna O., Medina T., Shchudlo S. Language legislation of modern Ukraine in the evaluations of romanian teachers of Bukovina.....	22
Kambur A. Individual features of the process of resocialization.....	29
Maskevych O., Shestakova K. The social significance of orthodox values in the modern ukrainian family.....	36
Sappa M. Pilgrimage as a social phenomenon: traditions and innovations.....	40
Yaremchuk S. Interaction of the church and the army in the case of implementation of the chapel service in Ukraine.....	46

PHILOSOPHY

Zverinskyi V., Onufriichuk R. Communicative foundations of scientific understanding of reality.....	56
Kuzmin V. Peculiarities of planning career strategies in industrial sociology.....	61
Martynenko O. Epistemological relativism and theosophy of a. puncare.....	67
Maskevych O. The paradigmatic matrix of christian values and its confessional interpretation.....	74
Petryshyn H. Virtualization of consciousness: the objective conditions and subjective factors.....	81
Sereda M. The medieval and early modern concept of power in Russia-Ukraine in the light of slavic-iranian cultural synthesis.....	89
Sira O. Co-evolutionary grounds of eco-social practice as a manifestation of post-nonclassical rationality.....	99
Christokin G. Philosophy and theology as similar meta-discourses.....	109
Tsihuliak I., Shkribliak M. Genesis, structural and functional nature and the social and practical significance of the social teaching of the catholic church in the context of contemporary socio-cultural transformations.....	119
Chaplynskyi V. Forms and methods of interaction between secular higher education institutions and theological education organizations of the AUUA ECB.....	129

REVIEWS

Fylypovych L. Retseziia na monohrafiu V. Tytarenko «Vid prorotstv u religii do rohnovuvannia u relihiiezhnavstvi: istoriia, teoriia, perspektyvy» (K., 2017).....	137
Information about the author	141

Наукове видання

Релігія та Соціум

Міжнародний часопис

№ 3-4 (35-36)

Відповідальний за випуск *Балух В.О.*

Релігія та Соціум : Міжнародний часопис. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2019. – № 3-4 (35-36). – 144 с.

Religion and Socium : An International Journal. – Chernivtsi : Chernivtsi National University, 2019. – № 3-4 (35-36). – 144 p.

Підписано до друку 27.12.2019. Формат 60 x 84/8.

Папір офсетний. Друк різнографічний. Ум.-друк. арк. 7,8.

Обл.-вид. арк. 8,4. Тираж 50. Зам. 3-015.

Видавництво та друкарня Чернівецького національного університету
58002, Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №891 від 08.04.2002 р.